

Nestat će brodovi za vojno snabdijevanje

Najavljena gradnja 58 američkih gigantskih aviona težine s teretom 350 tona, tipa C-5A koji će moći ponijeti 600 vojnika pod punom ratnom spremom ili u mirnodopskoj verziji 700 putnika, ne predstavlja samo kraj upotrebi brodova kao transportera trupa, već opasno ugrožava i opstanak putničkih transatlantika. Nikada nitko nije osporio da pomorski transport ostaje neophodan za ratno snabdijevanje, što je još i danas uočljivo. Ali prilikom vježbi iskrcavanja na španjolskoj obali koncem prošle godine pojavila se sumnja u svrsishodnost adaptacije trgovačkih brodova za vojne potrebe. Tom prilikom američki ministar odbijane McNamara izveo je distinkciju između općih potreba za pomorskim vojnim prevozom kojima trgovačka mornarica može i dalje udovoljavati i prevoza koji odgovara specijalnim zadacima nazvanim »deployments rapids« (brzo postrojavanje) koje trgovački brodovi ne mogu osiguravati. SAD iz toga izvlače zaključak i za ovu potonju svrhu namjeravaju izgraditi ogromnu flotu brodova zvanih »FDL« (Fast deployment logistic ships) kojima će pogon davati dvije plinske turbine i čija će brzina biti veća od 20 milja na sat. Oni će biti podešeni za transport tipa »roll-on roll-off« (ovo objašnjava zašto su takve karakteristike bile zahtijevane od brodova za prevoz vozila koje će graditi American Export Isbrandtsen Lines u kooperaciji s brodogradilištem Sun Shipbuilding and Dry Dock Co.).

Ovi brodovi podijeljeni u tri flote po 6 do 10 jedinica (za Sjeverni Pacifik, za Južni Pacifik i za Indijski ocean) predstavljat će pokretna skladišta za snabdijevanje. Oni će na svojim palubama imati sav materijal potreban za gradnju

uzletišta i gatova kao i ekipe inženjera i tehničara sposobnih da u najkraćem vremenu ostvare ove kompleksne gradnje. Oni će isto tako stalno raspolagati sa svim skladištima municije i vojnog materijala, od ručnog oružja do raketa i teških bornih kola i amfibija koje bi omogućavale iskrcavanje na plažama.

To je ogroman projekt čija cijena još nije utvrđena, ali se procjenjuje na 1,25 do 2,5 milijarde dolara. Ovo bi moglo postati mana za američka brodogradilišta, ali se njom neće sva okoristiti. To predstavlja preozbiljnu stvar da bi se ona mogla povjeriti vojnim šķverovima i arsenalima ili da bi se gradila u inozemstvu kao što se danas gradi u Britaniji. McNamara je izjavio da bi se ovaj projekt mogao povjeriti nekoj američkoj brodograđevnoj ili raketnoj kompaniji koja bi mogla pružiti tehničke i finansijske garancije. Studije o tom projektu ne bi obuhvatale samo gradnju dvadesetak ili tridesetak brodova u projektu već i formiranje poduzeća za eksploataciju, snabdijevanje i održavanje ovih brodova kroz idućih 25 godina.

Predstavlja li ovaj orijaški projekat kraj američkih vojnih baza u inozemstvu i ne znači li on odlučnu prevagu u korist plovniĥ baza?

Izgleda da je tako, jer u isto vrijeme brodogradilište Bethlehem Steel isporučuje mornarici plovni dok za posluživanje podmornica-nosača raketa Polaris, koji predstavlja stvarnu kompletan autonomni brod. Taj će se brod moći iznenada pojaviti na udaljenim i skrivenim mjestima. Na taj način podmornice-ispaljivači projektila neće biti izložene uništenju kao što bi bile kad bi baze imale na američkoj obali.